

- Феміда на швидкості 150 км/год: чому в Україні статус нардепа став «ліцензією на вбивство»
- Магічне зникнення підстав для санкцій проти резидента ФСБ Юрія Іванюченка
- РПЦ як секта депортацій: свідчення Владислава Гаврилова про викрадення українських дітей
- День бабака в Кловському палаці або як очільник суддівської мафії намагається обнулити власну історію через нову суддю
- Квітневе фаєр-шоу на російських НПЗ та фінальний акорд міфу про непереможну країну-бензоколонку
- Українське море Туапсе та як сто років тому Чорноморська губернія тікала від російського хаосу в УНР

Афонський монах Лука, який писав Томос для ПЦУ: «В Україні все буде добре»

КУЛЬТУРА | ВС, 2025-08-24 08:28

Версія для печати

Україна вже понад три десятиліття є незалежною державою після краху СРСР. І, окрім політичної чи економічної незалежності, не менше значення має і незалежність духовна.

З кінця 2018 року в Україні діє автокефальна помісна Православна церква України (ПЦУ), яка 6 січня 2019 року отримала Томос (акт надання автокефалії) від Вселенського патріарха Варфоломія. Журналісти **Радіо Свобода** побували на Афоні в монастирі, де працює монах Лука, який писав Томос для ПЦУ.

Майже година пішки ґрунтовою дорогою в пілюці від одного монастиря до монастиря Ксенофонт. Страшенно хотілося пити – телефон показував температуру майже 38 градусів і сонце стояло в зеніті. Дорога йде над морем, але купатися на Афоні заборонено – і монахам, і паломникам. Це – якщо ви відвідаєте Афон влітку – одне з найважчих випробувань в час літньої грецької спеки.

НОВИНИ

- 21:35 САП вимагає конфіскації майна у головного податківця Полтавщини
- 20:00 Погода в Україні на 8 травня: місцями короточасні дощі та грози
- 19:09 Павло Казарін: Пастка безстроковості
- 18:04 Олег Чеславський: ЦПК і розкрадання стратегічних активів
- 17:10 Геннадій Левітас: Піхота - рід військ, який зникає
- 16:04 Касьянов: Вони крадуть 4 млн доларів на добу
- 15:10 Батьки очільника столичної прокуратури Сергія Ходаківського та судді Соборного суду Дніпра Максима Ходаківського у 2020 році придбали квартиру в Москві
- 14:59 ВАКС засудив заступника голови Рівненської облради за хабар до 9 років позбавлення волі
- 13:01 2500 гектарів лісу палає на Чернігівщині через російські обстріли
- 12:19 Підозрювана у хабарництві: ВРП звільнила львівську суддю Ірину Малех

ПІДПИСКА НА КАНАЛ

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

Вигляд з моря на монастир Ксенофонт, який є одним із 20 монастирів на Афоні

Суто формально Афон є чернечою республікою, має свої закони, своє самоуправління і туди навіть треба спеціальну візу.

Монастир Ксенофонт – один із 20 монастирів Святої гори Афон. Мене супроводжує один монах до найвищого приміщення у кам'яній вежі, з якої відкривається прекрасний вигляд на Афонську затоку Егейського моря.

Читайте також: **"Ми тимчасово терпимо існування українських ієрархів під Росією"**
- Варфоломій

Уже в майстерні я тихенько спостерігаю, як монах Диметріос у навушниках з музикою – напевне, духовною – пише ікону. Через деякий час до кімнати входить монах Лука – його пізнаю одразу, бо бачив на фотографіях.

Монах Лука працює у своїй майстерні в монастирі Ксенофонт. Саме тут він писав Томос про автокефалію для Православної церкви України

Він для України – людина легендарна, адже саме він писав Томос, який **Вселенський патріарх Варфоломій** надав Православній церкві України на початку 2019 року в Стамбулі-Константинополі.

«Перед наданням Томосу я дізнався про великі відмінності між Росією та Україною – зокрема, про церковні різниці між ними. Я й раніше чув про відмінності у минулому. Але коли патріарх Варфоломій вирішив надати Томос, я відразу зрозумів історичне значення цього моменту. Потім патріарх Варфоломій дав мені завдання написати Томос. Для мене це був дуже зворушливий момент», – пригадує в інтерв'ю монах Лука, якому 61 рік, з них 40 років він є ченцем на Афоні.

«У 12-му, 13-му, 14-му століттях всі митрополити Київські надсилались з Константинополя. Українська церква мала незалежність – в буквальному сенсі цього слова. Але це природно для України – мати зв'язки з Константинополем. Українська церква – це стародавня церква, зв'язки якої із зовнішнім світом були штучно перервані Москвою. Але зараз настали кращі часи для українського православ'я, і Україна вже є незалежною», – каже повільно, підбираючи англійські слова, чернець Лука, з майже постійною дружельбною усмішкою на обличчі.

Майстерня, де писався Томос для України

Від самого хрещення Русі князем Володимиром в 988 році і до 1686 року Київська митрополія була під Константинополем, а потім в кінці 17-го століття була незаконно підпорядкована Москві. Константинопольський патріарх передав тоді право висвячувати митрополитів Київських Московському патріарху.

Але в 2019 році Вселенський патріарх Варфоломій виправив ту історичну помилку, надавши Томос про автокефалію ПЦУ.

Читайте також: [Украинское православие: итоги 2019 года](#)

Вселенський патріарх Варфоломій підписує Томос про автокефалію для Православної церкви України (ПЦУ). По ліву руку від нього стоїть митрополит Київський і всієї України Епіфаній.
Стамбул, 5 січня 2019 року

Томос

Але як монах Лука писав той церковний документ, який зробив ПЦУ 15-ю помісною автокефальною церквою світу?

«Я не мав багато часу. В мене було усього три дні. Я працював над Томосом із самого ранку до пізньої ночі», – пригадує Лука, якого вважають найкращим каліграфістом Афону.

Це може свідчити про те, що текст Томосу, вочевидь, узгоджувався до останніх днів перед датою його надання.

Монастир Ксенофонт на Афоні. Томос для України писався у майстерні на верхньому поверсі вежі, яка ліворуч

На Афоні діє візантійський час – влітку ця різниця з київським часом становить 2 години і 30 хвилин. До речі, всі монастирі Афону підкоряються не головному архієпископу Грецької православної церкви, а Афон напряду підпорядкований патріарху Варфоломію.

«Цим підписаним Патріаршим і Синадальним Томосом ми визнаємо та проголошуємо встановлену в межах території України Автокефальну Церкву нашою духовною донькою та закликаємо всі світові Православні Церкви визнавати її як сестру та згадувати під іменем «Святіша Церква України», як таку, що має своєю кафедрою історичне місто Київ», – говориться в Томосі, який надав ПЦУ патріарх Константинопольський Варфоломій 6 січня 2019 року.

Читайте також: **Російська церква окупувала Києво-Печерську лавру у XVII столітті – ПЦУ повертає своє по праву**

Томос про автокефалію для Православної церкви України (ПЦУ). Стамбул, 5 січня 2019 року

Томос, за давньою традицією, виконано грецькою мовою і він красиво розмальований прекрасним шрифтом та малюнками.

«Я час від часу виконую такі завдання від патріарха Варфоломія – пишу послання від нього іншим церквам чи монастирям, або якісь урочисті листи від патріарха Варфоломія іншим патріархам та інші документи», – розповідає монах Лука, в майстерні якого у вежі монастиря Ксенофонт, що називається, творчий хаос. І багато книжок – від альбомів про історію мистецтва до книг про античні ювелірні прикраси.

Сам він, до речі, був запрошений до Стамбулу в церкву Святого Георгія, коли патріарх Варфоломій вручав Томос предстоятелю ПЦУ митрополиту Епіфанію.

Глава Православної церкви України митрополит Епіфаній (праворуч) в момент отримання від Вселенського патріарха Варфоломія Томосу про автокефалію. Стамбул, 6 січня 2019 року

Визнання ПЦУ

За майже сім років з моменту надання Томосу автокефальну ПЦУ визнали чотири церкви – Вселенський патріархат, древній Олександрійський патріархат (2019 рік), Еладська (Грецька) церква (2019 рік) та Кіпрська церква (2020 рік).

Кілька інших церков перебувають в процесі розгляду цього питання – зокрема, Болгарська, Румунська, Грузинська та інші церкви. Як казав раніше в інтерв'ю Радіо Свобода предстоятель ПЦУ митрополит Епіфаній, інші церкви зараз вичікують, чим завершиться російсько-українська війна.

Читайте також: **«Сучасна Росія — це ґвалтівник-вбивця з великим золотим хрестом на грудях»**

Категорично не визнає ПЦУ Російська православна церква (РПЦ), яка автоматично розриває спілкування з іншими помісними церквами в разі, коли вони визнають ПЦУ.

«Проблема в Росії. Вона має велику силу, і це становить проблему. Якби не такий сильний вплив Росії, то проблеми з визнанням Томосу усіма православними церквами не було б, – пояснює в інтерв'ю монах Лука. – Але повільно, повільно Томос визнають усі церкви – бо це рішення Бога. Це його рішення – дати автокефалію церкві України, а якщо це воля Божа, то люди її виконують».

Вигляд на гору Афон, яка вважається Святою. На Афоні (на півострові) є 20 монастирів, а також чимало скитів

Також є не вирішеною до кінця є проблема розколу українського православ'я.

Хоч надання Томосу і створення автокефальної ПЦУ, а також війна Росії проти України, яку підтримує вище керівництво Російської православної церкви, спонукала приблизно дві тисячі парафій перейти від Української православної церкви (Московського патріархату) до ПЦУ.

Зараз дві церкви мають приблизно по 9 тисяч парафій кожна. Але неподоланий церковний розкол і зв'язки УПЦ (МП) з Москвою неодноразово згадувались серед загроз національній безпеці України.

Читайте також: **Для нас тепер стає більш зрозумілою жертва Христова, оскільки в нашому домі війна**

Війна

Монах Лука розуміє, що зараз Україна перебуває у дуже важкій ситуації – насамперед через війну, яку веде проти неї Росія.

Афонський монах Лука, який писав Томос для України, з журналістом Радіо Свобода Ростиславом Хотиним

Але він закликає не опускати руки, адже Україна, з точки зору історії – все ще порівняно молода незалежна держава, хоча, ясна річ, Україна має древню, понад тисячолітню державність.

«Кожній країні на початках важко. Треба час, щоб все нормалізувалося. Я вірю, що мине ще якийсь час і в Україні все буде добре. Греція після турецького панування в 19-му столітті теж потребувала якогось часу, щоб відбутися як держава і зміцнитися», – каже монах Лука в інтерв'ю.

Читайте також: [Два можливих сценарії розвитку Українського Православ'я](#)

Він додає, що Україна пройде і нинішнє випробування війною: «Війна – це недобре для України. Я хочу, щоб війна якнайшвидше зупинилася і був мир. Хочу передати мою любов людям України. Я молюся за українців і прошу Бога, щоб він дав мир Україні. Я також дуже щасливий від того, що бачу багато людей з України на Афоні».

Ростислав Хотин, опубліковано у виданні [Радіо Свобода](#)

Читайте також:

- ["План відбудови України має включати українізацію сакрального простору" — доктор Андрій Смирнов про календарну реформу і не тільки](#)
- [Указ митрополита Епіфанія: Документи від УПЦ КП після 30 січня 2019 року — недійсні](#)
- ["Особиста думка" Філарета і Київський Патріархат: що відбувається у ПЦУ](#)
- [Як рашисти використовують церкву в окупації: московські попи пропагують «руській мір» та приймають у піонери](#)
- [Казарін: Томос - як символічне трансформує політичне](#)
- [Путін захищає «руській мір» в Україні руйнуванням церков. Чи приведе це до зникнення московського патріархату](#)

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення. При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com